

Βέβαια ένας Παλαμάς έχει τις προτίμησες και τις ιδέες του, που μπορεί να δεχτούνε συζήτηση κι αντίλογα σε ώρισμένους δρόμους και σταθμούς. Μ' αυτό δε θα πη, πως δεν έχουν την άτομική του βαρύτητα και τον ιδιαίτερό του χαρακτήρα, που είναι κάτι σημαντικό για τις ξεχωριστές στά γραμμάτια προσωπικότητες. Έπειτα τούτο θα έδινε, με την ακαδημαϊκή του διδασκαλία, μιάν άφορμή στους νεώτερους να μιλήσουνε, να συζητήσουνε, να πολεμήσουν, αν είτανε ανάγκη. Ένω τώρα ; Με τη μούχλα και με το νερόδραστο κριτικό φαί, με σελίδες αντιγραμμένες και με ξένες αντίληψες, ή έδρα δε θάχει καμιά σημασία και κανένα σκοπό, κ' έτσι θα μείνη μόνο το επίσημό της όνομα, ενώ θα λείπη ή ουσία, ή ανάγκη που τη δημιουργήσε.

Η γενικότητα που δόθηκε στο μάθημα τούτο και ή έκτασή του είναι τέτοια που να αποκλείνη κάθε ειδικότητα για τη με λεπτομέρεια εξέταση της παγκόσμιας νεώτερης λογοτεχνίας. Η ανάγκη λοιπόν θα περιορίση τη διδασκαλία στην κριτική και συγκριτική ανάπτυξη της ιστορίας των λογής λογοτεχνιών, και το σταμάτημα στις δυνατές προσωπικότητες που χαρακτηρίζουνε σταθμούς κ' εποχές, κι απ' όπου ξεκινώντας κι ανεβαίνοντας στις κορφές θα μπορούν οι μελετητές, να πιάνουν μ' ένα βλέμμα όλα τα σχετικά και συγκαρινά ζητήματα.

Η φιλοσοφική Σχολή με τη μελέτη της αρχαίας ελληνικής και λατινικής φιλολογίας και μ' όλα τα μαθήματα, ρασισμένα σε ξεσάλισμα παλιών καιρών, καταφέρνει ν' άποξενώνη τέλεια από το σημερινό κόσμο τους άποφοίτους της. Έτσι ξεφυτρώνουν οι δασκάλοι, περιωρισμένοι στο πνέμα και στην αντίληψη, τριγυρισμένοι από τη νέκρα, στερημένοι από ζωή κι άέρα. Η έδρα των «Νεωτέρων Λογοτεχνιών» έχει το μεγάλο σκοπό, να τους συχρονίση, να τους κινήση το διαφέρο για τη σημερινή κοινωνία και ζωή, για τη νεώτερη αντίληψη του κόσμου από τη γύρο μας ποίηση. Οι αίτιες της ποίησης αυτής, ή εξέλιξή της, ό σκοπός της, οι τεχνотροπίες της, ή επίδρασή της στο νέο πνέμα, είναι τα ζητήματά που με θερμή πρέπει να παρουσιάση στους ελληνόπληχτους και λατινόπληχτους σπουδαστές, για να τους ισορροπήση τη μόρφωση, που τη θλίδει μιá καταστρεφτική μονομέρεια. Άμα λοιπόν ή διδασκαλία αυτή δεν έχει τη δύναμη να φέρη το τέτοιο αποτέλεσμα, ποιός ό σκοπός της ;

Για τούτο επιζητική είτανε ή ανάγκη της Σχολής να προσέξη στα πρόσωπα. Κι αν ό Παλαμάς, δεν μπορούσε να της σταματήσει την έκλογή, τάχα γιατί να μη ρίξη μιá ματιά γύρο της για πρόσωπα νέα, μά με όρμη κ' επίγνωση του έργου : 'Ο Κωσταντίνος Χατζόπουλος θα είτανε από τους πρώτους που θα έπρεπε να τραβήξη την έκλογή, αν προσέχανε στην εργασία και στην μόρσσή του. 'Ο Νίκος Ποριώτης συγκεντρώνει αξιοζήλευτα προσόντα, μ' όσο κι ά δεν έδειξε την όρεξη ίσα με τώρα μιáς κριτικής έρευνας. Δεν πιστεύουμε πως έμπόδιο για την έκλογή τέτοιων προσώπων,

είταν ή έλλειψη διπλώματος της Φιλοσοφικής Σχολής, που άπαιτεί ό Νόμος. Γιατί ή τυπική τούτη δυσκολία εύκολα διορθώνεται, και τιμή θα είτανε για το Πανεπιστήμιο, αν πριν από την έκλογή έδινε τον τίτλο του διδάχτορα σε ανθρώπους που ή ζωή τους άφιερώθηκε στη φιλολογία. Μά και μέσα στους νέους διδάχτορες, θα βρίσκανε αν ζητούσανε, το Γιάννη Άποστολάκη, που έδειξε με μιάν αξιόλογη μελέτη για το μεγάλο Κάρλαυλ, τον τρόπο και την τέχνη μιáς έρευνας κριτικής, βαθειάς, στοχαστικής, ισορροπημένης, έξω από κάθε στοιχείο δασκαλισμού και σχολαστικότητας, τόσο στο πνέμα, όσο και στη γλωσσική μορφή. Μά τάχα μήν τους φόβισε το θλιβερό παράδειγμα του Μενάρδου ;

ΛΟΓΟΤΕΧΝΗΣ

— BENIZELOS —

Στή ματιά σου π' άστράφτει σάν άχτίνα
Την Έλλάδα τα μάτια μου θωράνε.
Πλατιά τα σύνορα περικρατάνε
Της φυλής μας ρόδα και τα κρίνα.
Πόλη, Θεσσαλονίκη, Σμύρνη, Άθήνα
Σάν ήλιοι τέσσερις λαμποκοπάνε
Μύριες πόλεις μικρές χαμογελάνε,
Τα χωριουδάκια ανθίζουνε και κείνα.
Λάμπουν τα πέλαγα, οι στεριές, χρυσίζει
'Η Μεσόγειος, καράβια σά μελίσσια
Πάν κι έρχονται, κι ή γις πλούσια καρπίζει,
Χαίρεται ό κόσμος τα σπαρτά περίσσια.
Φεγγοβολάει ή Τέχνη, ανθεί μιá νέα
Μεγαλόπρεπη ζωή, και τρισωραία.

ή)δ)15.

ΙΩΣΗΦ ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ

TRILUSSA. — Είτανε μιá φορά ένας περιβολάρης, που είχε το κακό ν' άφραπάζεται με το παραμικρό. Σά δεν τούρχονταν κανένα πράμα βολικό, θέ μου φύλαε ! δεν είταν άγιος στο Συναξάρι που να μην τον κατεβάζω. Όλο τον Άγιο Παράδεισο τον έφερνε άνω κάτω με τά :

— Το Σταυρό σου ! Το καντήλι σου ! Την Παναγία σου !..

Θέ μου συχώρεσε με !

Μιá μέρα κεί που γύρεβε να κόψει ένα λάχανο, και λαθέφτηκε και ξερρίζωσε ένα κουνουπίδι, τύβαλε, όπως πάντα, μ' ένα φτωχό και ταπεινό μανιτάρι.

Μά τούτη τη φορά, πετιέται έξω ό διάβολος και σου χραπώνει τον καλό σου, από κεί που οι ύπάλληλοι έχουνε τα πανταλόνια πιο πολύ τριμμένα.

Η χολή του έσπασε, σάν είδε ψηλά να τραβιέται στον άέρα, ό κακόσοχητος. Τά χρειάστη για καλά και άπάνου στην τρομάρα του θυμήθηκε να κάνη το σταυρό του, να πη την προσευκή του και να παρακαλέση κείνα τα ίδια πρόσωπα που λίγο πριν βλαστήμαε, για να τον έ σώσουν.

— Θέ μου, φώναξε, Χριστούλη μου ! Παρθένα μου Μαρία ! ... Αυπηθήτε με !

Στο άκουσμα αυτών των ονομάτων, φυσικά ό διάβολος τον έπαράτησε και όπου φύγη-φύγη. Ό περιβολάρης ήρθε σά σβούρα κάτω κ' έπεσε βαρύν πάνω σε κάποια θυμωσιά, χωρίς να πάθη τίποτα :

— Μωρέ τ' είταν αυτό πουπαδα ; Το σταυρό του ! Το καντήλι του ! Την Παναγία του !.. είπε πέφτοντας.